

ความสัมพันธ์ของสีในองค์ประกอบ

โดย

นายสุรศักดิ์ เจริญวงศ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ศาสตราจารย์

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์

วิชาศิลปะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชา จิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2523

HARMONIOUS OF COLOURS IN COMPOSITION

by

Surasak Chareonwong

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment

of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Painting

Graduate School

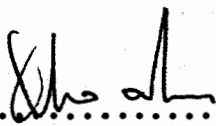
SILPAKORN UNIVERSITY

1980

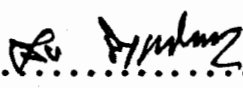
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นตัวแทน
ของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

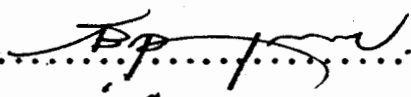

.....
(ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภรติศ กิติคุณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการทรววิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ อธิสิทธิ์ กังโสด)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจก นิมเสมอ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ รุ่ง ชีระพิจิตร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ปรีชา เถาทอง)

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ปรีชา เถาทอง

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของสีในองค์ประกอบ

ชื่อ นายสุรศักดิ์ เจริญวงศ์

ภาควิชา จิตรกรรม

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

จิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีความประสานกันขององค์ประกอบที่แสดงความสุขสนานอยู่ภายในกรอบระเบียบประเพณีไทย แปรไปด้วยความร่มเย็นเป็นสุข และความศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา อันเป็นลักษณะเฉพาะของไทย

ข้าพเจ้านำความประทับใจและลักษณะบางส่วนของจิตรกรรมฝาผนังมาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์งานในรูปแบบที่เป็นของตนเอง เพื่อยุติความประสานกันของสีและองค์ประกอบ รูปทรงภายในภาพจึงมีลักษณะเป็นรูปทรงเปิด (OPEN FORM) สีและน้ำหนักในแต่ละรูปทรงต่างถ่ายเทเข้าหาซึ่งกันและกัน ทำให้รู้สึกถึงบรรยากาศที่คลุมอยู่ทั่วไปในภาพ ซึ่งก่อให้เกิดความประสานกันอย่างนุ่มนวลในจังหวะของสี เส้น และการจัดวางองค์ประกอบของภาพที่มุ่งแสดง มีลักษณะที่เป็นแบบของไทยในยุคปัจจุบัน เช่น เกี่ยวกับการงานจิตรกรรมโบราณ ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นแบบไทยในยุคดั้งเดิม

Thesis Title Harmonious of Colours in Composition

Name Surasak Chareonwong

Department Department of Painting

Academic Year 1980

ABSTRACT

Mural Painting in the early Ratana-Kosin period has a harmonious mingling of elements which expresses its own particular kind of happiness. Hidden in peacefulness and joyful beatitude, the holiness of faith, are the defining characteristics of Thai people.

I have taken impressions and characteristics of this mural painting as the starting point of my own creative work. Emphasizing the integration of colour and elements, the forms are generally open forms. The colours and values of the various forms intermingle, making us feel the atmosphere that covers the picture, giving rise to a gentle harmony. The rhythm of colours, lines and composition expresses the contemporary Thai character in the same way that ancient paintings reflect the feeling of the Thai in ancient times.

กติการวมประกาศ

มหาวิทยาลัยศิลปากร บัณฑิตวิทยาลัย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
คณาจารย์ในคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ได้ให้คำสั่งสอน แนะนำ เพื่อเสริม
สร้างความรู้ความเข้าใจทางการศึกษาทางคานศิลป์ แก่ข้าพเจ้าด้วยดีมาตลอด ทำให้
โครงการวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าสำเร็จลงด้วยดี ข้าพเจ้าจึงขอกราบขอบพระคุณต่อ --
สถาบันและบุคคลทั้งกล่าวมา ณ ที่นี้.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรคงาน.....	2
ขอบ เขตของการสร้างสรรค.....	2
วิธีการศึกษา.....	2
แหล่งข้อมูล.....	2
วิธี เสนอผลงาน.....	3
บทที่ 2	
ความมั่นคงใจ.....	4
ที่มาของความมั่นคงใจ.....	4
ลักษณะจิตกรรรมฝายนัง.....	5
ความมั่นคงใจที่ข้าพเจ้าได้รับจากจิตกรรรมฝายนัง.....	6
ลักษณะสำคัญในงานของข้าพเจ้าที่ได้รับอิทธิพลมาจากจิตกรรรมฝายนัง.....	6
บทที่ 3	
วิเคราะห์วิธีการทำงานของข้าพเจ้า.....	8
องค์ประกอบ.....	8
สี.....	10

DIMENSION 11

SPACE 11

เส้น..... 12

TEXTURE 12

ขั้นตอนการทำงาน..... 13

 การสร้างสรรค์ในช่วงปรีญาตรี..... 13

 การสร้างสรรค์ในช่วงหลังปรีญาตรี..... 16

 การสร้างสรรค์ในช่วงแรกของการ เรียบปรีญาโท..... 16

 การสร้างสรรค์ในช่วง TERMINAL และวิทยานิพนธ์ปรีญาโท..... 20

บทที่ 4

บทสรุป..... 29

บรรณานุกรม..... 30

ประวัติการศึกษา..... 31

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ภาพวิเคราะห์วิธีการทำงานของซาฟเจ้า.....	9
2. ผลงานปริศนากริ.....	14
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ปริศนากริ.....	15
4. ผลงานช่วงหลังปริศนากริ 1.....	17
5. ผลงานช่วงหลังปริศนากริ 2.....	18
6. ผลงานช่วงแรกปริศนาโท.....	19
7. ผลงาน TERMINAL 1	21
8. ผลงาน TERMINAL 2	22
9. ผลงาน TERMINAL 3	23
10. ผลงาน TERMINAL 4	24
11. ผลงานวิทยานิพนธ์ 1.....	25
12. ผลงานวิทยานิพนธ์ 2.....	26
13. ผลงานวิทยานิพนธ์ 3.....	27
14. ผลงานวิทยานิพนธ์ 4.....	28

บทนำ

ศิลปะของไทยเป็นศิลปะแบบอุดมคติ มีความแปลกไปจากลักษณะจริงในธรรมชาติ เป็นศิลปะที่แสดงถึงห้วงเวลาที่ละเมียดละไมนุ่มนวล เติมไปด้วยจินตนาการและการคิดคำนึง โดยเฉพาะ สามารถถ่ายทอดความรู้สึกความเป็นอยู่ระบือขบประเพณี ทัศนคติ และความเชื่อถือศรัทธาอย่างสูงขององค์พระมหากษัตริย์และศาสนาไว้ในงานได้เป็นอย่างดี การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในกิจการเมือง สังคม และวัฒนธรรม และศาสนาของไทยเราเป็นไปอย่างช้าๆ สงบราบรื่น ทางด้านศิลปะซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับศาสนา ในฐานะที่เป็นการแสดงหลักธรรมและศรัทธาออกมาด้วยรูปภาพ ก็เจริญเรื่อยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในลักษณะที่เป็นแบบประเพณีนิยมของไทย เมื่ออารยธรรมตะวันตกแทรกซึมเข้ามาในเมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 วิธีการทางจิตรกรรมไทยก็เริ่มเปลี่ยนแปลง ศิลปินไทยท่านแรกที่นำวิธีการของตะวันตกมาใช้ก็คือ ขววิจิตรโช่ง ท่านผสมวิธีการของตะวันตกเข้ากับลักษณะและเทคนิคของไทยโบราณ หลังจากนั้นศิลปะของไทยจึงเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ในด้านจุดหมายของการสร้างงานซึ่งจิตรกรรมสมัยก่อนมีศรัทธาประสาทย่างแรงกล้า¹ ในการเขียนภาพเพื่อศาสนา ก็กลับเปลี่ยนไปเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความคิดและจินตนาการของศิลปินเอง ในด้านเทคนิค วิธี และแบบแสดงที่เคยเป็นประเพณีนิยมก็เปลี่ยนไปคามวิสัยที่ใช้ในการสร้างสรรค์ที่ทันสมัย ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงมีโครงการที่จะสร้างสรรค์งานจิตรกรรมร่วมสมัยขึ้นมาส่วนหนึ่งที่ลักษณะเป็นเอกลักษณ์ไทย ด้วยเทคนิคสีน้ำมัน ด้วยวิธีและแบบแสดงที่เป็นต้นแบบเฉพาะตัว

¹ ศิลป พีระศรี, คุณค่าของจิตรกรรมฝ่ายนี้, หนังสืออ่านประกอบพื้นฐาน
อารยธรรมไทย หน้า 145

จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์งาน

1. เพื่อสร้างสรรค์แนวทางจิตรกรรมร่วมสมัยที่แสดงออกในเรื่องความประสานกันของสีในองค์ประกอบที่แสดงแนวความคิด อารมณ์ และความรู้สึกเฉพาะตัว ที่มีมาจากความประทับใจ และลักษณะบางส่วนของจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. เพื่อสร้างสรรค์งานจิตรกรรมร่วมสมัยที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ไทย โดยมุ่งหวังที่จะแสดงความรู้สึกที่เป็นลักษณะแบบไทยในยุคปัจจุบัน เช่น เกี่ยวกับจิตรกรรมโบราณได้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นแบบไทยในยุคดั้งเดิม

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ใช้สีที่มาจากจิตรกรรมไทย
2. ใช้รูปทรงบางส่วนของรูปทรง FIGURE เช่น พระ นาง ลิง หรือยักษ์ ฯ

จากจิตรกรรมฝาผนังไทย

3. แสดงผลของความประสานกันของสีที่ทำให้ภาพแสดงบรรยากาศและความรู้สึกแบบไทย

วิธีการศึกษา

1. ศึกษารูปทรงและองค์ประกอบจากรูปทรง FIGURE พร้อมสิ่งแวดล้อมในจิตรกรรมไทยโบราณ นำมาคัดลอกและพัฒนาบางส่วนของรูปทรงให้เข้ากับความคิด อารมณ์ และความรู้สึกส่วนตัว
2. ศึกษาสีจากโครงสร้างส่วนใหญ่ในจิตรกรรมไทยโบราณ
3. ศึกษาความประสานกันของสีที่เกิดจากการเปิดรูปทรงภายในภาพ ให้สีและน้ำหนักแต่ละรูปทรงต่างถ่ายเทเข้าหาซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดบรรยากาศที่คลุมอยู่ทั่วไปในภาพ

แหล่งข้อมูล

1. ภาพจิตรกรรมฝาผนังไทยตามวัดต่าง ๆ
2. สมุดภาพ (สมุดข่อย) ไตรภูมิ และตำราต่าง ๆ ในหอสมุดแห่งชาติที่วชิราวุธวิทยาลัย

3. หนังสือและสมุดภาพจิตรกรรมไทยในท้องสมุก มศก.

วิธีเสนอผลงาน

1. งานจิตรกรรม
2. เอกสารประกอบด้วยข้อเขียนและภาพถ่าย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ความมั่นคงจิตใจ

ที่มาของความมั่นคงจิตใจ

ข้าพเจ้าเกิดในชนบทอันเป็นสังคมแบบเรียบง่าย มีวัดและพุทธศาสนาเป็นที่รวม และคำจูนจิตใจของคนในสังคม และความต้องการมีเพียงสิ่งจำเป็นเพื่อการดำเนินชีวิต รัก ความสันโดษ ความงามในธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับอุปนิสัยใจคอและชีวิตความเป็นอยู่เป็น อย่างไรก็ดี ความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวต่าง ๆ เป็นไปอย่างช้า ๆ พื้นฐานเหล่านี้มีอิทธิพล สร้างอุปนิสัยให้ข้าพเจ้าชอบหาความสงบ ใช้ชีวิตอย่างง่าย ๆ มีความเชื่อถือคอกหลักธรรม ทางพุทธศาสนา เพราะมีความเห็น และรู้สึกได้ว่า คำสั่งสอนของพุทธองค์สอดคล้องเป็น อย่างไรก็ดีกับความต้องการทางจิตใจและชีวิตความเป็นอยู่ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพร้อมที่จะสะ- ห่อนสิ่งเหล่านี้ออกในงานสร้างสรรค์

อีกสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลสัมพันธ์กับความรู้สึกของข้าพเจ้าก็คือ จิตรกรรมฝาผนังของไทย ศิลปินโบราณมีความสามารถและความชำนาญ ในการเขียนชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมยุคหนึ่งอย่างละเอียด นับตั้งแต่บ้านเมืองอันสวยงาม จนถึงป่าคองพงชฎ ทั้งแต่ชีวิตเจ้านาย ในราชสำนักลงมาจนถึงความเป็นอยู่ของชาวไร่ชาวนา² ลงบนฝาผนัง ภาพเหล่านี้ยังสะท้อน ความรุ่มร้อนของธรรมชาติเมืองไทย และความศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาอันตรงกับลักษณะส่วนบุคคล ของข้าพเจ้า ดังนั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนังจึงเป็นจุดแห่งความมั่นคงจิตใจในการสร้างสรรค์ ของข้าพเจ้าที่มุ่งแสดงความรู้สึกที่เป็นลักษณะแบบไทย เช่นเดียวกับจิตรกรรมโบราณที่แสดง ออกมา

²ชมพูนุท พงษ์ประยูร, จิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย หน้า 4

ลักษณะจิตรกรรมฝาผนัง

เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สร้างงานศิลปะจำเป็นต้องศึกษาเป็นประการแรกก็คือ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่มาของตนเองให้ต้องแท้เสียก่อน แล้วพยายามดอกลักษณะพิเศษของวัตถุประสงค์นั้นให้ปรากฏในงานของตน

งานจิตรกรรมฝาผนังของไทยเป็นศิลปะที่แสดงคุณค่าและความรู้สึกถึงลักษณะแบบ-ไทยในทุกรูปแบบเด่นชัด มีความประสานกลมกลืนกันระหว่างความคิดอันเป็นนามธรรมกับความ เป็นจริงทางวัตถุของสังคมยุคนั้น ๆ ซึ่งพอกล่าวสรุปลักษณะใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. เป็นศิลปะที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากธรรมชาติ ถือว่าความงามในธรรมชาติ เป็นความงามอย่างพื้น ๆ จึงมุ่งแต่งงานของคนให้เน้นหนักไปในทางนามธรรม มุ่งแสดง อารมณ์ความรู้สึกแบบอุดมคติไทยที่ระคนอยู่ด้วยปรัชญาทางศิลปะอันเกี่ยวเนื่องกับศาสนาที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพของการจักรวาลรูปทรง สี เส้น และองค์ประกอบ รวมทั้งเนื้อหาอันเป็น นามธรรม มีความประสานกลมกลืนระหว่างภาพกับภาพ และภาพกับระวางเนื้อที่³ ภาพทั้งหมดรวมกันเป็นเอกภาพ

2. เป็นศิลปะที่มีไต่คำนึงถึงความเป็นจริงทางแสงเงา และทัศนียภาพ ใกล้เคียงตอน ส่วนละเอียดของรูปทรงลงไปบ้าง เหลืออยู่แค่สาระส่วนใหญ่ทุกอย่างบนรูปทรงเป็นไปอย่าง เรียบง่าย แต่เต็มไปด้วยความแข็งแรง ชิงชัน ดูเคลื่อนไหวมีชีวิตอยู่เสนอ แต่ละรูปทรงก็ ข้องกันแบบทัศนียภาพ แบบเส้นขนาน (PARALLELED PERSPECTIVE) รูปทรงที่ปรากฏออกมาจะอยู่บนพื้นเดียวกัน ขนาดของคนและอาคารมีขนาดเท่ากันไม่ว่าจะอยู่ส่วนไหนของผนัง⁴ โดยสาระแล้วภาพจิตรกรรมฝาผนังเป็นแบบ 2 มิติ (TWO DIMENSION) มีแต่ความกว้าง กับความยาว ไม่มีความหนาหรือลึกของรูป แต่เราสามารถรู้ว่าส่วนไหนอยู่หน้าหรือหลัง โกล หรือใกล้ เพราะการวางองค์ประกอบอย่างฉลาดของศิลปินไทย

³ศิลปะ พีระศรี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 147

⁴ศิลปะ พีระศรี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 161

ความมั่นคงจิตใจที่ข้าพเจ้าได้รับจากจิตรกรรมฝาผนัง

1. ภาพจิตรกรรมฝาผนังเป็นสื่อให้เกิดแนวโน้มทางจิตความรู้สึกส่วนตัวกับความเลื่อมใสศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปราศจากตัวคน และให้ความรู้สึกต่อข้าพเจ้าอย่างมากมาในความร่มเย็นเป็นสุขทางใจ เหมือนตกชกไปจากชีวิตที่สับสน ในสังคมเมืองหลวงปัจจุบัน ข้าพเจ้าสะเทือนใจ และประทับใจในความร่มรื่นและศักดิ์สิทธิ์นี้

2. ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในการวางองค์ประกอบที่มีจังหวะ สี เส้น รูปทรงและกลุ่มภาพประสานสัมพันธ์กันของจิตรกรรมฝาผนังไทย อันแสดงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปประจำชาติ ข้าพเจ้าจึงนำลักษณะบางส่วนของจิตรกรรมฝาผนังมา เป็นพื้นฐานในการสร้าง--สรรสร้างของข้าพเจ้าในรูปแบบความประสานกันของสีในองค์ประกอบ

ลักษณะสำคัญในงานของข้าพเจ้าที่ได้รับอิทธิพลมาจากจิตรกรรมฝาผนัง

สี ได้อิทธิพลมาจากโครงสีใหญ่ ๆ ในจิตรกรรมฝาผนัง มีสีหนักทับประสานกลมกลืนกันเป็นส่วนหนึ่งของพื้นหลัง มีสีสดใสกว่า ตลอดจนค่าของความแตกต่างกันของสีและน้ำหนักที่รุนแรงกว่าเคลื่อนไหวมีชีวิตอยู่ทางเบื้องหน้า สีทั้งสองมีส่วนประสานเป็นอันที่ช่วยการเปิดรูปทรง (OPEN FORM) ในภาพ

รูปทรง ได้อิทธิพลมาจากบางส่วนของรูปทรงในภาพจิตรกรรมฝาผนังไทย ประเภท ลิง ยักษ์ พระ หรือนาง รวมทั้งสัตว์หิมพานต์ เนื่องจากรูปทรงเหล่านี้มีเส้นรูปนอกเป็นเส้นโค้ง มีจังหวะรับส่งกันทั้งเส้นรูปนอกและเส้นภายในที่ให้อารมณ์ ชีวิตในลักษณะแบบไทย ๆ จากภาพเกิกรูปทรงเหล่านี้อาจแสดงถึงความเคลื่อนไหวมีชีวิตอยู่ในธรรมชาติที่ประกอบด้วย ป่า เขา หรือสถาปัตยกรรมที่เป็นฉากหลัง แต่รูปทรงที่ข้าพเจ้าเลือกสรรมาทั้งรูปทรงประธานและฉากหลังจะเหลือเพียงแต่โครงร่างของรูปทรงแต่ละชิ้นส่วนที่ประกอบเข้าด้วยกันอย่างมีจังหวะของไฟที่ประสานสัมพันธ์กันเกิดเป็นกลุ่มก้อน และเป็นที่อยู่แท้ ๆ ของเนื้อสีแต่ละสี ไม่มีลวดลายเป็นเส้นมารบกวนรูปทรงทุกส่วนในภาพมีส่วนทำให้สีกลมกลืนกันเป็นเอกภาพก็โดยการเปิดบางส่วนของรูปทรงเช่นกัน

ยังมีลักษณะบางส่วนของจิตรกรรมโบราณที่ให้อิทธิพลแก่ชาวพม่าในการสร้างสรรค์ โดยมีความสำคัญรองลงมา แก่ช่วยให้องค์ประกอบกับสีประสานกันอย่างสมบูรณ์ในลักษณะไทย ยิ่งขึ้น เช่น การใช้ DIMENSION แบบไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิเคราะห์การทำงานของข้าพเจ้า

ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ คือ การนำเอามูลธาตุต่าง ๆ (ELEMENTS) ในทัศนศิลป์มาประสานกัน ธาตุเหล่านี้ได้แก่ สี เส้น น้ำหนัก เนื้อที่ว่าง รูปทรง TEXTURE เพื่อให้เกิดเอกภาพขึ้น โดยปรกติเราไม่สามารถแยกแยะตัดทอนส่วนใดส่วนหนึ่งของงานศิลปะออกจากกันได้ แต่กรณีของการศึกษาค้นคว้าจําต้องรู้ถึงความสำคัญของส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในงานของตน ฉะนั้น พอดีวิเคราะห์ส่วนประกอบในงานของข้าพเจ้าดังนี้ คือ

องค์ประกอบ

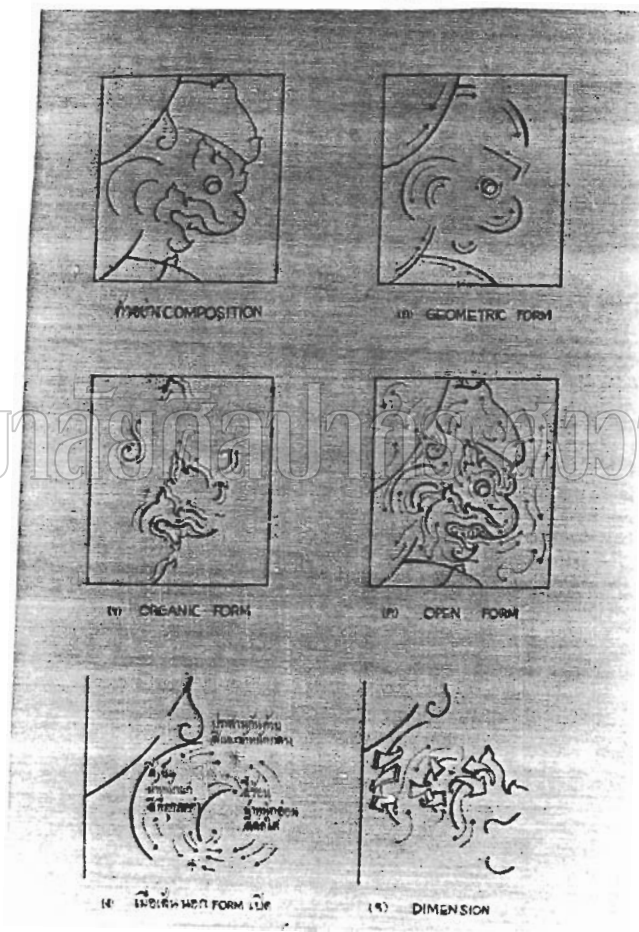
องค์ประกอบสร้างขึ้นจากความประสานกันของรูปทรงต่าง ๆ ที่ทำงานอยู่ร่วมกัน ถือเป็นกลุ่มก้อนขององค์ประกอบหนึ่ง ๆ ขึ้น ในงานของข้าพเจ้าประกอบขึ้นจากรูปทรง 2 ชนิด คือ

1. รูปทรงเรขาคณิต (GEOMETRIC FORM) (ดูภาพประกอบรูป ก. หน้า 9)
ข้าพเจ้าใช้กำหนดโครงสร้างใหญ่ ๆ ของภาพเช่นเดียวกับรูปทรงสถาปัตยกรรม หรือธรรมชาติขององค์ประกอบในจิตรกรรมฝ่ายนี้ รูปทรงนี้ข้าพเจ้าใจเป็นส่วนประกอบ มีเส้นรูปนอกเป็นเส้นโค้ง เส้นตรง ที่เป็นตัวกำหนดโครงสร้างใหญ่ในภาพเกือบ 70 เปอร์เซ็นต์ มีหน้าที่ยึดส่วนต่าง ๆ ขององค์ประกอบเข้าด้วยกัน เนื่องจากเมื่อรูปทรงเปิดออก สีที่เป็นอากาศจะไหลกลืนเส้นนอกของรูปทรงแต่ละรูปทรงที่ต่อเนื่องให้ละลายจากกัน รูปทรงจึงเสียดต่อกันแตกกระจายเป็นชิ้นส่วน รูปทรงเรขาคณิตในภาพจึงมีความเก๋ไก๋ มีจังหวะลัดรับกันในแต่ละรูปทรง เพื่อเป็นสาระสำคัญที่จะยึดมิให้ชิ้นส่วนของรูปทรงถึงกล่าวแยกหลุดลอยจากกัน

2. รูปทรงอินทรีย์รูป (ORGANIC FORM) (ดูภาพประกอบรูป ข. หน้า 9)
ข้าพเจ้าใช้รูปทรงที่มีลักษณะของสิ่งมีชีวิตเป็นส่วนสำคัญ เปรียบได้กับรูปทรง คน หรือสัตว์

ภาพที่ 1

ภาพวิเคราะห์วิธีการทำงานของซัพเจ้า

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาลัยนาฏศิลป์

ในภาพจิตรกรรมฝาผนัง รูปทรงนี้มีลักษณะของเส้นที่แสดงอาการเคลื่อนไหวรุนแรง รวดเร็ว ให้ลักษณะของความเป็นชีวิต มีลักษณะพวยพุ่งแบบลวดลายของไทย มีจังหวะลูกล่อ ลูกชักที่เหมาะสม ไม่รุนแรง และรูปทรงอินทรีรูปนี้เมื่อเข้าไปประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับรูปทรงเรขาคณิต จะช่วยลดความกระด้างของเส้นตรงและเส้นโค้งให้เกิดรูปทรงที่มีชีวิตเคลื่อนไหว และมีความมั่นคงแข็งแรงในเวลาเดียวกัน

ในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าคลี่คลายรูปทรงทั้งชนิดนี้ให้ห่างไปจากความเหมือนจริง ออกไปเพื่อผลทางความประสานกันของสี และองค์ประกอบอย่างบริสุทธิ์ที่สุดเท่าที่-- ข้าพเจ้าจะทำได้ วิธีการก็คือ การลดทอนรูปทรงบางส่วนและลวดลายที่ไม่จำเป็นออกพัฒนา รูปทรงให้กลมกลืนสัมพันธ์กัน ข้อสำคัญก็คือ การใช้รูปทรงเปิด (OPEN FORM) (ดูภาพประกอบรูป ค. หน้า 9) ทำให้สีแต่ละส่วนในองค์ประกอบถ่ายเทเข้าหาซึ่งกันและกัน ลดความขัดแย้ง ทำให้รูปทรงกับรูปทรง และรูปทรงกับ SPACE มีความต่อเนื่องกัน และทำให้สีและองค์ประกอบประสานสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สีมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ารูปทรง เพราะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความประสานกลมกลืนกันในองค์ประกอบทั้งหมดในช่วงการท่างาน TERMINAL จนถึงงานวิธานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าไม่กำหนดว่าใครจะออกในวรรณะใดวรรณะหนึ่ง กล่าวคือ ภาพอาจเป็นวรรณะสีอุ่น (WARM TONE) บางภาพอาจเป็นวรรณะสีเย็น (COOL TONE) เพียงแต่ในภาพ ๆ หนึ่ง ถ้าวรรณะส่วนรวมออกในวรรณะสีใดก็ตาม ก็จะมีสีตรงกันข้ามเข้ามาทำงานร่วมด้วยประมาณ 30 - 40 เปอร์เซ็นต์ โดยให้มีระเบียบจังหวะและตำแหน่งพอเหมาะพอเจาะในการวางสีและน้ำหนักที่ชักรันอย่างรุนแรงให้อยู่ใกล้กัน เช่นส่วนที่เป็นสีอ่อนสุดกับส่วนที่เป็นสีแก่สุด สีร้อนกับสีเย็น สีที่ดูลึกลับ (BROKEN) ของรูปทรงพื้นหลังกับสีสดใสของรูปทรงสำคัญ รวมทั้งน้ำหนักสว่างกับน้ำหนักเข้ม ความขัดแย้งอย่างรุนแรงเหล่านี้จะถูกลดค่าลงด้วยการเปิดรูปทรง (OPEN FORM) ขึ้นเกือบทุกส่วนในองค์ประกอบ ทำให้สีและน้ำหนักจากส่วนต่าง ๆ ที่ตรงข้ามกันต่างไหลถ่ายเทเข้าสู่กันและกัน (ดูภาพประกอบรูป ง. หน้า 9) จากสีอ่อนสู่สีแก่ จากสีร้อนสู่สีเย็น จากสีสดถึงสีที่ดูลึกลับ และจากน้ำหนักสว่างสู่น้ำหนักเข้ม สีและน้ำหนักที่ต่างกันในทุกส่วนของภาพต่างถ่ายเทแทรกซึมต่อกัน ผสมกัน

เป็นสี และน้ำหนักที่เป็นกลางซึ่งมาเชื่อมให้แก่ละลือเกิดความประสานกลมกลืนกัน ก่อให้เกิดความรู้สึกในภาพที่มีจังหวะลีลาของสีและน้ำหนักสอดคล้องกลมกลืนกัน

จากการเปิดรูปทรงเป็นผลให้สีมีประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็ลดความสำคัญของรูปทรงประธาน และพื้นหลังที่ชวนให้เห็นเป็นท่าทางหรือเรื่องราวลง รูปทรงทั้งหมดจะกลมกลืนเข้าด้วยกันเป็นองค์ประกอบรวม ๆ เพื่อการประสานกันของสี ให้สมบูรณ์ที่สุด

DIMENSION

จากความต่างกันของสีและน้ำหนักจึงกล่าวข้างต้น ก่อให้เกิดระยะความลึกกัน (DIMENSION) ขึ้นมา จากผลการเปิดรูปทรง สี และน้ำหนัก ค้างถ่ายเทเข้าหากัน (ดูภาพประกอบรูป จ. หน้า 9) สีหรืออากาศวิ้งจากรูปทรงทางเบื้องหน้าพุ่งลึกเข้าไปยังรูปทรงพื้นหลังไปในขณะเดียวกัน สีและน้ำหนักจากรูปทรงพื้นหลังก็พุ่งกลับออกมายังรูปทรง-- เบื้องหน้าวนอยู่ในขอบเขตของชิ้นส่วนแต่ละชิ้นของรูปทรง ในองค์ประกอบ เกิดการจมลอยของสี และ SPACE ที่กว้างระยะไกลไกล ลึกกัน ขึ้นในความรู้สึก โดยไม่มีเส้นนำสายตา หรือของน้ำหนักที่เป็นแสงเงา อันแสดงปริมาณมาช่วยเลย ความแตกต่างของสีและน้ำหนัก ยังให้ความรู้สึกทางจิตวิทยาในการมองเห็นลักษณะกลับค่ากันได้ 2 ลักษณะ อย่างมหัศจรรย์ คือ เรามองรูปทรงสีเทา และสีสก็ไล์ พุ่งลึกเข้าไปเป็นระยะไกลลงไปเราจะเห็นรูปทรงสีหนัก และสีที่ถูกลดค่าลอยขึ้นมาเป็นระยะใกล้ หรือคืนแก่บริเวณเนื้อที่สีเดียวกัน ถ้าเรามองสีเทาหรือสีสก็ไล์ให้อยู่ระยะใกล้ หรือคืน เราจะเห็นสีหนัก หรือสีที่ถูกลดค่าพุ่งลึกลงไปเป็นระยะไกล การแสดงกลับค่าไปมานี้ ถ้าเรามององค์ประกอบของภาพทั้งหมดก็จะเกิดระยะที่มีปฏิกริยาต่อเรา และให้ความรู้สึกมีความเคลื่อนไหวขึ้นมาในภาพ เหตุที่เกิดลึกกันในลักษณะนี้ เพราะไม่มีส่วนแสดงความหนาของรูปทรงนั้นเป็นลักษณะแบบหนึ่งแสดงแบบไทย

SPACE

การเปิดรูปทรงทำให้เกิดการถ่ายเทของสีและน้ำหนัก มีผลให้เกิดการกลับค่าไปมา

ระหว่างรูปทรงกับ SPACE คือ ถ้าเรามองสีหนึ่งเป็นรูปทรง อีกสีหนึ่งข้างเคียงจะกลายเป็น SPACE และในสีเดียวกันถ้าเรามองเป็น SPACE สีข้างเคียงจะกลายเป็นรูปทรง และในสีทุกส่วนไม่เป็นสีทับกัน และไม่บางใสจนเกินไป ทุกอณูของสีมีสีที่เป็นอากาศเข้าไป สอดแทรกอยู่ ทำให้สีแต่ละสีในทุกส่วนเป็นทั้งรูปทรงและ SPACE ได้ในเวลาเดียวกัน นั่นคือ การกลับค่าไปมาระหว่างสีและน้ำหนักที่เกิดจากการเปิดบางส่วนของรูปทรง ทำให้ภาพมีคุณค่า และพลังลึกลับเคลื่อนไหวขึ้นในภาพเช่นเดียวกับที่รู้สึกใน DIMENSION

เส้น

ในงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า เรื่องของเส้นส่วนใหญ่หมายถึงขอบเขตที่กำหนดตำแหน่งเนื้อที่ของรูปทรง สีแต่ละสีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่พอกล่าวโดยสรุปว่า เส้นส่วนใหญ่ในภาพเป็นเส้นโค้ง (CURVED) ให้กำลังการเคลื่อนไหว แต่ละเส้นถือเป็นชิ้นส่วนเป็นรูปทรง เป็นองค์ประกอบ มีจังหวะทั้งล้อ และรับส่งกันในตัวเอง และสัมพันธ์กับเส้นของรูปทรงอื่น ๆ มีลักษณะและการให้อารมณ์คล้ายการล้อ และรับกันของเส้นในรูปทรงบนภาพจิตรกรรมฝาผนัง แต่ละเส้น บางส่วนจะมีทั้งเส้นปิด (CLOSED) และเส้นเปิด (OPEN) เพื่อผลของการถ่ายเทของสี และลดความรุนแรงของความเป็นขอบเป็นเส้น และนอกจากจะช่วยให้สีประสานกันยิ่งขึ้นแล้ว แต่ละเส้นในภาพเหล่านี้ยังส่งเสริมความรู้สึกให้ภาพแสดงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ไทยมากขึ้น

TEXTURE

ในงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า TEXTURE ของสีแต่ละสีในแต่ละส่วนไม่มีความแตกต่างกัน สีเกือบทุกส่วนเนียนเรียบเสมอกันหมด ทำให้เกิดความรู้สึกนุ่ม สะอาด และละเอียดขึ้นในภาพ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของสีทำงานได้เต็มที่

ขั้นตอนการทำงาน

ในการศึกษาวิจัยทางก้านศิลป์นั้น เมื่อได้ตั้งจุดหมายที่จะทำการสร้างสรรค์ และ
รู้ทางที่จะดำเนินงานไปสู่จุดหมายแล้ว จะต้องดำเนินงานเป็นลำดับขึ้นไป แกะไขชั้เกลตา
ส่วนที่ไม่ต้องการออก เพิ่มส่วนที่จะช่วยให้เข้าสู่จุดหมายแน่นอนเข้าไป เพื่อผลสำเร็จอัน
สมบูรณ์ในที่สุด ข้าพเจ้าแบ่งระยะเวลาการทำงานตั้งแต่เริ่มแรกออกเป็น 4 ระยะเวลาใหญ่ ๆ ดังนี้
คือ

การสร้างสรรคในข่วงปริญญาตรี (พ.ศ. 2514 - 2516)

ขั้นแรกของการศึกษา ข้าพเจ้านำรูปทรงจากจิตรกรรมไทยมาจัดองค์ประกอบ
ขึ้นใหม่ แสดงออกมาในรูปของความประสานกันของ PLANE สีที่ซ้อนกันในองค์ประกอบ
(ดูภาพประกอบ หน้า 14) ระยะเวลาที่ปรากฏออกมายังแสดงเรื่องราวมากเกินไป ความ
สัมพันธ์ของสีรู้สึกแข็งกระด้าง เนื่องจากการแยกเบะ PLANE สีเป็นชั้นเล็ก ๆ มากไป
งานซุกค่อ ๆ มาจนถึงช่วงทำวิทยานิพนธ์ปริญญาตรี (ดูภาพประกอบ หน้า 15) ข้าพเจ้าได้
แก้ไขงานด้วยการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการ เพื่อให้สอดคล้องกับ เรื่องที่ข้าพเจ้าได้
เสนอ คือ ความสัมพันธ์ของสีในองค์ประกอบ กล่าวคือ

รูปทรงที่ใช้มีรูปทรงประธานอาศัยจากรูปทรง FIGURE ในจิตรกรรมมาเป็นพื้น
ฐาน มีลักษณะเป็นเพียงจังหวะของหมู่เส้นโค้ง ชั้หรือคล้ายค้ำกัน เพื่อแสดงชีวิตเท่านั้น
ส่วนรูปทรงสถาปัตยกรรมในจิตรกรรมผาผนัง เป็นพื้นฐานให้รูปทรงพื้นหลังของงานสร้างสรรค์
เป็นเพียง เส้นค้งหรืออ่อนง่าย ๆ แสดงโครงสร้างใหญ่ขององค์ประกอบในภาพ และความ
นิ่งสงบ เท่านั้น

ส่วนความสัมพันธ์ของสีในภาพสมบูรณ์ขึ้น เกิดจากข้าพเจ้า เบิกรูปทรงเกือบทุก
ส่วนในงาน ทำให้สีและน้ำหนักของรูปทรงแต่ละส่วนต่างถ่ายเทเข้าหาและสัมพันธ์กัน นอก
จากนั้นยังลดค่าของภาพที่แสดงทาง เรื่องราวท่าทางลง ลดความเป็นแผนสีกระด้าง มีการ
เพิ่มเนื้อสีที่เป็นอากาศในทุกส่วนเป็นผลให้บรรยากาศคลุมอยู่ทุกซอกทุกมุมขององค์ประกอบ
เกิดความนุ่มนวล สีทุกสีจะนำอยู่ในบรรยากาศร่วมกัน จากสีสดไปสู่สีที่ถูกลดค่า หรือจาก
สีสว่าง ไปสู่สีคล้ำของพื้นหลัง

ภาพที่ 2

ผลงานประติมากรรม

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนิพนธ์

ภาพที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์ปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

จิตนาพิพพ์
ห้าม
นำออกนอกห้องสมุด

การสร้างสรรคในช่วงหลังปริญญาตรี (พ.ศ.2517 - 2519)

ระยะแรกดำเนินงานต่อจากชุดปริญญาตรี แต่ทดลองแตกรูปทรงทั้งหมดในงานออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ มากขึ้น (ดูภาพประกอบ หน้า 17) และนำมาประกอบใหม่ในโครงสร้างเดียวกัน เพื่อลดค่าความเค้นขั้วทางรูปทรง ORGANIC และ GEOMETRIC ในรูปทรงทั้งสองกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทดลองลดค่าความต่างกันของสีหลายสิ่ง เพื่อให้สีใดสีหนึ่งแสดงตัวเด่นชัดออกมา แต่กลับเป็นผลให้งานระยะนี้เกือบเป็นวรรณะสีเดียว ชิ้นส่วนภายในงานมีมากเกินไป น้ำหนักในภาพจึงแสดงออกมามากกว่าความเค้นขั้วในความสัมพันธ์ของสี อันไม่ตรงกับจุดหมายความต้องการ ข้าพเจ้าจึงหวนกลับไปทำรูปลักษณะแบบเก่า แต่เพ่งเล็งไปที่ความเค้นขั้วของสีที่ตัด หรือตรงข้ามกัน สีทุกรูปทรงในภาพแสดงความสละสลวยมากขึ้น แสดงคุณค่าของสีแต่ละสีอย่างเต็มที่ ลักษณะรูปทรง เกือบทุกส่วนในภาพเป็นรูปทรงเปิด ทำให้สีสลับแต่ละสีถ่ายเทเข้าผสมกันเป็นสีกลาง ทำให้ความสัมพันธ์ของสีที่สลับลงในภาพ มนุญต์ขึ้น (ดูภาพประกอบ หน้า 18) สรุปผลของการทำงานในระยะนี้ วิธีการสร้างรูปทรงและองค์ประกอบยังมีพื้นฐานมาจากจิตรกรรมฝ่ายนี้ แม้สีจะดูดีขึ้นกว่าชุดวิทยานิพนธ์ปริญญาตรี - แต่ผลทางรูปทรง เริ่มซ้ำกัน ความคึกในการนำรูปทรงสีจากจิตรกรรมไทย เริ่มถ่วงจากทัศนความก้าวหน้าทางความคิด และความก้าวหน้าของงานมิให้ลึกลับลึกลับไปจากเดิมเท่าที่ควร เป็น

การสร้างสรรคในช่วงแรกของการเรียนปริญญาโท (พ.ศ.2520 - 2522)

เมื่อเริ่มเรียนปริญญาโท ข้าพเจ้านำปัญหาดังกล่าวมาพิจารณา และเริ่มแก้ไขวิธีการดำเนินการใหม่ พยายามเปิดความคิดให้กว้างกว่าเดิม เริ่มมองดูสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในระยะแรกเล็งเห็นว่ารูปทรงและสีของสถาปัตยกรรม (ดูภาพประกอบ หน้า 19) เป็นสิ่งที่น่าสนใจในอันคัมแรก จึงนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์งาน ทั้งสีและรูปทรงจึงเปลี่ยนไป ความวิถุกุศล งานระยะนี้จึงดูเป็นปึกแผ่น และแข็งกระด้างมากไป จึงทดลองหาแรงบันดาลใจใหม่ และเห็นว่า สังคมหมู่ชาวเรือมีปรัชญาความเชื่อและบรรยากาศของความเป็นอยู่ของเขา ไม่ต่างไปจากชีวิตคนและสิ่งแวดล้อมในจิตรกรรมฝ่ายนี้ ข้าพเจ้าจึงเริ่มวิธีการทำงาน โดย SKETCH เรือจากสถานที่จริง ใช้วิธี DRAWING CONTOUR จากรูปทรงหมู่เรือและลักษณะบางส่วน เช่น หลังคาเรือ กายเรือ หรือส่วนประกอบอื่น ๆ ของเรือ โดยให้รูปทรงแต่ละรูปทรงซ้อนทับกัน เกิดจังหวะรูปทรงใหม่ รูปทรงในงานยังมีการทำงาน 2 วิธี คือ รูป

ภาพที่ 4

ผลงานช่วงหลังปริญญาตรี :

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 5

ผลงานของหลังปริญญาตรี ๕

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 6

ผลงานช่างแรกประดิษฐ์โท

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ทรงที่เปิก (OPEN FORM) และรูปทรงที่เปิกแต่ไขซ้อนทับซึ่งกันและกัน (OVERLAPPING FORM) การใ้รูปทรง 2 ชนิดนี้สร้างภาพออกมาในลักษณะ 2 มิติ การใช้สีเปลี่ยนจากเดิมมาใช้สีและบรรยากาศส่วนใหญ่ที่ควบคุมภาพออกมาในวรรณะสีน้ำเงินเข้ม น้ำตาลทองเข้ม อันเป็นสีและบรรยากาศที่ใ้มาจากสีส่วนรวมในสังคมชาวเรือ

การสร้างสรรค์ช่วง TERMINAL และวิทยานิพนธ์ปริญญาโท

เมื่อข้าพเจ้าเริ่มงานเพื่อเสนอโครงการ TERMINAL ข้าพเจ้าใ้ค้นคว้าวิธีการของซุกปรินูดุอาครี่ หลังปรินูดุอาครี่ และเริ่มเรียนปรินูดุอาโท มาพิจารณาใหม่ และเห็นว่าใน 2 ซุกแรก ข้าพเจ้านำเรื่องราวและรูปทรงจากจิตรกรรมฝาผนังมาเปลี่ยนแปลง ความคิดสี รูปทรง และองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ในรูปความประสานของสีในองค์ประกอบ ที่แสดงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ไทยในยุคนี้ พยายามแก้ไขทั้งทางสี รูปทรง และองค์ประกอบ จนสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ที่สุดในลักษณะนั้นอยู่แล้ว ส่วนซุกถัดมา ข้าพเจ้าเปลี่ยนที่มาและวิธีการใหม่ คือ ใช้วิธี DRAWING CONTOUR มาจากสิ่งแวดลอมที่เป็นจริงทั้งสถาปัตยกรรมไทย และสังคมชาวเรือ และนำมาใ้สีที่ตามความคิดของตนเอง ความประสานกันของสีกับรูปทรงที่นำมาจึงขาดความกลมกลืน ข้าพเจ้าจึงเลือกกำเนิดทางสายกลาง คือ หันกลับมาทำรูปทรงที่ใ้รับอิทธิพลจากจิตรกรรมฝาผนังอีก แต่แทนที่จะคิดปรับปรุงรูปทรงสี และองค์ประกอบขึ้นเอง กลับเลือกมาเพียงบางส่วนจากกลุ่มภาพของรูปทรง ถึง ยักษ์สัตว์หิมพานต์ ที่คนพอใจ เลือกเฉพาะสีลาของเส้นและสีที่สำคัญ ลกทอนรายละเอียดข้อปลีกย่อยออก เบิกรูปทรงบางส่วนในภาพเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ของหมู่สีใ้สมบูรณ์ที่สุด ผลก็คือ ภาพแม้มี่ที่มากใ้ใกล้เคียงกับต้นแบบโดยตรง แต่สีและรูปทรงมีความสัมพันธ์กันมากกว่าซุกที่เริ่มเรียนปรินูดุอาโท

ระยะทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขยายขนาดของภาพใ้ใหญ่ขึ้น การเปลี่ยนขนาดทำให้องค์ประกอบของภาพเปลี่ยนไปทั่ว รูปทรงเพิ่มขึ้นหลายจังหวะรูปทรง แต่ทุกรูปทรงมีจังหวะสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน สีในภาพจะสดสว่างขึ้นกว่าระยะแรก เพื่อผลของความกลมกลืนกันระหว่างเรื่องราวองค์ประกอบและพลังของสีมากขึ้น

ภาพที่ 7

ผลงาน TERMINAL 1

ผลงานศิลปะที่แสดงถึง
ความรู้สึกของศิลปิน
ที่มีต่อชีวิตและสังคม

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนิเทศศิลป์

ภาพที่ ๘

ผลงาน TERMINAL 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 9

ผลงาน TERMINAL 3

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 10

ผลงาน TERMINAL 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนิพนธ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 13

ผลงานวิทยานิพนธ์ 3

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 12

ผลงานนิทรรศการ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทสรุป

จากผลการค้นคว้าที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ข้าพเจ้าได้พยายามคลี่คลายรูปทรง และองค์ประกอบให้ห่างไปจากความเหมือนจริงในงานจิตรกรรมไทย เพื่อให้ได้ผลทาง ความประสานกันระหว่างสีในองค์ประกอบอย่างบริสุทธิ์ที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าจะทำได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับช่วยในความประสานกันในงานของข้าพเจ้า คือ การ เบิกรูปทรง (OPEN FORM) เพื่อให้สีและน้ำหนักของแต่ละรูปทรงในองค์ประกอบถ่ายเทเข้าหากัน ลดความ ชัดเจน และทำให้รูปทรงกับรูปทรง และรูปทรงกับ SPACE ประสานสัมพันธ์เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน

การสร้างสร้งงานวิทยานิพนธ์จิตรกรรมนั้น ผลคุณค่าจริง ๆ นั้นจะอยู่ที่ผลงาน จิตรกรรมเป็นหลักใหญ่ ส่วนภาคเอกสาร เป็นเพียงส่วนประกอบให้เข้าถึงความเป็นมาของ แนวคิด จุดบ้นกาลใจ การทำงาน และการแสดงเนื้อหาทางทฤษฎีเท่านั้น ทั้งนี้ การ วิเคราะห์วิธีการทำงาน และขั้นตอนการทำงานของข้าพเจ้าที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นแค่เพียง ชี้ให้เห็นวิธีการทำงานและความสำคัญของส่วนประกอบต่าง ๆ ส่วนผลสะท้อนที่แสดงออก มาจากงานอาจจะมีมากเกินกว่าคำอธิบายใด ๆ จะกล่าวให้ชัดเจนลงไป ทั้งต้องขึ้นอยู่กับ ว่าเมื่อเข้าใจในส่วนประกอบและความสำคัญรวมทั้งวิธีการแล้ว สิ่งเหล่านี้จะนำเราไปสู่ ความเหมาะสมระหว่างความรู้สึกตอบโต้กับผลสะท้อนของงานที่แสดงออกมา อันทำให้เกิด การรับรู้และเข้าใจในงานสร้างสร้งของข้าพเจ้ายิ่งขึ้น.

บรรณานุกรม

ชฎก นิมิเสมอ "คำร่าการ สอนวิชาองค์ประกอบศิลป์", เอกสารประกอบการสอน
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2516-2518
(เอกสารอักษาสเนา.)

ชมพูนุท พงษ์ประยูร จิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร: ศิวพร,
ธันวาคม 2516.

โชติ กัลยาณมิตร พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง, กรุงเทพมหานคร:
ศิริมิตรการพิมพ์, 2518.

ธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย, หน่วยงานมหาวิทยาลัย (ผู้จัดพิมพ์), ศิลปะไทย (รวมบทความ
ทางศิลปะไทย), กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.

ศิลป์ พีระศรี ศิลปะสงเคราะห์ (เสฐียร โกเศศ แปล.), กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2515.

ศิลป์ พีระศรี คุณค่าของจิตรกรรมฝาผนัง, กรุงเทพมหานคร: ศิวพร, 2520.